

Advies 453

Onafhankelijkheid - strijdige belangen - gerechtelijk mandaat

Er bestaat geen wettelijk verbod op schenkingen aan kinderen van advocaten - de advocaat moet vrij van alle druk, onder andere van zijn eigen belangen, optreden. Een advocaat die zijn cliënt aanzet tot bevoordeling van zijn kinderen handelt als het ware met tegenstrijdige belangen en beschikt niet meer over de nodige onafhankelijkheid - indien een testator een testament heeft opgesteld zonder hierbij de advocaat te raadplegen, kan de advocaat wellicht niets verweten worden. Geen belangenvermenging - een voorlopig bewindvoerder / gerechtelijke mandataris in het algemeen kan geen legaat of schenking ontvangen van zijn pupil. Een legaat of schenking door een cliënt aan een advocaat die geen voorlopig bewindvoerder / gerechtelijk mandataris is, kan niet verboden worden omdat het niet wettelijk is geregeld. De advocaat die advies geeft moet zich evenwel onthouden indien zijn onafhankelijkheid in het gedrang kan komen (o.a. door eigen belangen of tegenstrijdige belangen).

Vraag:

U stelt volgende vraag.

“Een advocaat is de raadsman van een dame, die in een eerste huwelijk getrouwd was met een zeer vermogend man.

Deze man scheidt van haar en treedt nog twee keer in het huwelijk. Wanneer hij sterft ontstaat er tussen de derde echtgenote en de uit het derde huwelijk gesproten zoon enerzijds en de echtgenote uit het eerste huwelijk anderzijds een betwisting over de nalatenschap. De echtgenote uit het eerste huwelijk overlijdt op haar beurt en dan blijkt dat zij een notarieel testament achterlaat, waarin zij de twee kinderen van haar advocaat als enige legatarissen aanduidt.

De advocaat van de derde echtgenote en de zoon uit het derde huwelijk stellen dat het hier gaat om een ontoelaatbare belangenneming.

In de Recueil des règles professionnel 2011 van de Franse Orde van Advocaten te Brussel lees ik een beslissing die luidt als volgt:

“Legs aux enfants de l’avocat.

Il n’y a pas d’inconvénient parce qu’un client fasse un leg aux enfants de son conseil dès lors que celui-ci a été normalement honoré pour les devoirs qu’il a accompli. L’avocat peut rester le conseil de ce client nonobstant ce legs.”

U vraagt mij dan ook of er andere beslissingen m.b.t. deze problematiek bekend zijn

Advies:

Op dit ogenblik bestaat er geen wettelijk verbod op schenkingen aan kinderen van advocaten.

Evenwel dient de advocaat o.a. de kernwaarden van het beroep van advocaat, zijnde onafhankelijkheid en het verbod tegenstrijdige belangen te behartigen. Dit houdt in dat de advocaat vrij van alle druk, onder andere van zijn eigen belangen, dient op te treden. Een advocaat die zijn cliënt aanzet tot bevoordeling van zijn kinderen handelt als het ware met tegenstrijdige belangen en beschikt niet meer over de nodige onafhankelijkheid.

Indien een testator een testament heeft opgesteld zonder hierbij de advocaat te raadplegen, kan mijns inziens de advocaat niets verweten worden. Hij heeft dan ook geen belangenvermenging en kan de beslissing van de Franstalige Orde van Advocaten te Brussel gevolgd worden met dien verstande dat de advocaat niet mag opgetreden zijn of advies hebben gegeven m.b.t. het kwestieus legaat / testament / schenking.

Tijdens de vergadering van de commissie deontologie van 19 april 2012 werd onder meer deze aangelegenheid besproken. Weliswaar ging de bespreking hoofdzakelijk over een advocaat die tevens voorlopig bewindvoerder is. De commissie deontologie meende dat een advocaat-voorlopig bewindvoerder geen legaat kon ontvangen van zijn pupil. Dit geldt ook voor andere gerechtelijke mandatarissen. Voor de schenking geldt dezelfde redenering. Een en ander wordt thans besproken in het parlement. De commissie deontologie meende daarnaast dat een legaat door een cliënt aan een advocaat die geen voorlopig bewindvoerder / gerechtelijk mandataris is, niet verboden kan worden. Mijns inziens dient dit laatste besluit genuanceerd te worden. Een legaat / schenking is niet verboden omdat het niet wettelijk is geregeld. Evenwel dient de advocaat die advies geeft zich te onthouden indien zijn onafhankelijkheid in het gedrang kan komen (o.a. door eigen belangen of tegenstrijdige belangen).

U stelt de specifieke vraag of er voorgaande beslissingen zijn. Er zijn mij beslissingen gekend die dateren van voor de wijziging van de tuchtwet van 21 juni 2006. Het betreft een zaak uitgesproken door de raad van de Orde te Antwerpen d.d. 18 april 2005, alwaar de raad van de Orde oordeelde dat *“de advocaat moet zorgen dat zijn belang niet vermengd wordt met dat van de cliënt en dus dient te vermijden enig rechtstreeks belang bij de zaak van zijn cliënt te krijgen.”* (de feiten waren gelijkaardig). Ik verwijs eveneens naar advies 91 van stafhouder Stevens van juli 2000, dat ik als bijlage voeg.

Edward Janssens
Bestuurder departement deontologie

28 januari 2013

